

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2018-04-06
Stockholm

Mål nr
P 4276-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-18 i mål nr P 61-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. EW

2. MW

Motparter

1. JE

2. UE

3. Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

SAKEN

Bygglov för tillbyggnad (balkong) på fastigheten XXX i Stenungsunds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Tekniska myndighetsnämndens i Stenungsunds kommun beslut den 22 augusti 2016, dnr B 2016-000286, § D 2016-000517, att ge bygglov för tillbyggnad på fastigheten XXX i Stenungsunds kommun och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1397931

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EW och **MW** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska avslå ansökan om bygglov.

JE, UE och **Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun** (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EW och **MW** har vidhållit det som anförts i länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen samt tillagt i huvudsak följande: Att tillåta ett uppförande av nu aktuell balkong på punktprickad mark kommer att beröra övriga fastigheter längs med samma gata men också hela området Gamla Söbacken. Kommunen har tidigare gett muntligt besked till ägare av grannfastigheten att kommunen inte ger bygglov för något på punktprickad mark. Att nu ge bygglov är därför inte konsekvent. Balkongen kommer att störa dem både vad gäller ljud och ljus. Efter det att kommunen gett bygglov har sökanden gjort ändringar i förhållande till de ritningar som getts in.

JE och **UE** har anført i huvudsak följande: Området i fråga genomgår ett generationsskifte som medför att många hus ändrar utseende och form. Balkongen kommer att ge tak över entrén, möjlighet att vädra och vara en utrymningsväg vid brand. Enligt gällande bestämmelser får man bygga ett skärmtak på 15 m² utan bygglov på punktprickad mark. En sådan åtgärd går att jämställa med uppförande av en balkong. Det bestrids att balkongen kommer medföra någon ändring i fråga om ljud- eller ljuspåverkan på **EW** och **MW** fastighet. Placeringen av ett fönster och balkongdörren har ändrats jämfört med de placeringar som anges i bygglovsritningen. Enligt uppgift från kommunen kan denna ändring hanteras i samband med att de ansöker om slutbesked.

Nämnden har hänvisat till vad som anförts tidigare.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar först att den sökta åtgärden bedöms utifrån de i bygglovsbeslutet fastställda ritningarna.

Som mark- och miljödomstolen konstaterat avviker den sökta åtgärden från vad som är tillåtet enligt detaljplanen då den i sin helhet ska uppföras på mark som enligt planen inte får bebyggas (punktprickad mark). Frågan i målet är om bygglov ändå kan ges. För detta krävs att avvikelsen från detaljplanen kan anses förenlig med detaljplanens syfte och att avvikelsen kan anses som liten, 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Enligt förarbetena till angiven bestämmelse måste vid bedömningen av om en avvikelse ska anses liten, avvikelsens art och storlek bl.a. relateras till skalan och karaktären hos miljön. Miljöns karaktär får inte förändras. Det bör särskilt övervägas i vilken mån och på vad sätt godtagandet av planavvikande åtgärder kan få prejudicerande effekter, samt att en åtgärd som i och för sig är mindre på en fastighet t.ex. kan leda till en oacceptabel miljöförändring, om åtgärden upprepas på alla fastigheter inom ett helt grupphusområde (se prop. 1989/90:37 s. 56 f.).

I detta fall synes syftet med planen ha varit att låta marken mellan gata och byggnad vara fri från ytterligare bebyggelse och på så sätt hålla en enhetlig linje mot gatan. Att tillåta uppförande av den nu aktuella balkongen skulle bryta denna linje och därmed påverka den avsedda karaktären på gatan. Med hänsyn till att åtgärden kan väntas få en prejudicerande effekt i området kan avvikelsen inte ses som liten och inte heller som förenlig med planens syfte. Vad JE och UE anfört medför ingen annan bedömning. Det saknas därför förutsättningar att ge bygglov för den sökta åtgärden. Nämndens beslut ska därför upphävas och ansökan om bygglov avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Per Sundberg, tekniska rådet Tommy Åström, hovrättsrådet Li Brismo och tf. hovrättsassessorn Kristina Dreijer, referent.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
R1

Mål nr: P 61-17

Rättelse/komplettering

Dom, 2017-04-18

Rättelse, 2017-04-19

Beslut av: rådmannen Ulf Klerfalk

På grund av uppenbar felskrivning rättas domslutet enligt följande:

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-18
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr P 61-17

KLAGANDE

1. EW

2. MW

MOTPARTER

1. JE

2. UE

3. Tekniska Myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 9 december 2016 i ärende nr 403-31683-2016, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för tillbyggnad (balkong) på fastigheten XXX i Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer Tekniska Myndighetsnämnden i Stenungsunds kommuns beslut av den 22 augusti 2016.

Dok.Id 350180

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: vanernsborgs.tingsratt@dom.se		-

BAKGRUND

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungssunds kommun beslutade den 22 augusti 2016 (§ D 206-000517) att bevilja Ulrika Evengård och JE bygglov för tillbyggnad av enbostadshus med balkong på fastigheten XXX.

Nämndens beslut överklagades av MW och EW (XXY) varefter Länsstyrelsen i Västra Götalands län den 9 december 2016 beslutade att avslå deras överklagande.

YRKANDEN M.M.

MW och EW har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att bygglovet ska upphävas. De har som grund för sitt yrkande anfört i huvudsak samma omständigheter som inför länsstyrelsens prövning samt tillagt att takkupan på enbostadshuset strider mot gällande stadsplan i och med att delar av byggnaden får två plan, vilket inte medges enligt planen.

DOMSKÄL

Den i målet ansökta åtgärden avser tillbyggnad av balkong på ett enbostadshus inom detaljplanelagt område och där hela balkongen byggs på mark som enligt gällande plan inte får bebyggas, s.k. punktprickad mark. Den sökta åtgärden är således planstridig. Mark- och miljödomstolen har att pröva huruvida byggnadsåtgärden utgör en liten avvikelse enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900; PBL) och om den i så fall utgör en sådan betydande olägenhet för omgivningen som avses i 2 kap. 9 § PBL. Domstolen gör därvid följande bedömningar.

Betydande olägenhet enligt 2 kap. 9 § PBL

Mark- och miljödomstolen delar underinstansernas bedömning att den sökta åtgärden inte medför en betydande olägenhet i lagens mening för makarna X eller omgivningen i övrigt. Det är fråga om ett villaområde med stora tomter, där Slånbärgsgatan ligger mellan aktuella fastigheter och det är 18 meter mellan den ansökta balkongen och köksfönstret på grannfastigheten.

Liten avvikelse enligt 9 kap. 31 b § PBL

Balkongen, som avses att placeras ovanför entrédörren och trappan ut mot Slånärgatan, är 6,7 m² stor och sträcker sig 1,6 meter in på den punktprickade marken. Domstolen finner att avvikelsen redan i absoluta mått och tal är liten; tillbyggnaden utgör ca 3,5 % av den bebyggda ytan på fastigheten. Avvikelsen bör emellertid även bedömas utifrån samtliga föreliggande omständigheter varvid bedömningen av om åtgärden medför betydande olägenheter för omgivningen får särskild betydelse. Frågan huruvida ett godtagande av planavvikelsen i detta fall kan få prejudicerande effekt i området är emellertid så beroende av ytterligare faktorer – såsom andra husägares vilja och ekonomiska förmåga mm till liknande projekt – att frågan har mycket liten betydelse i sammanhanget. Vid en samlad bedömning finner domstolen därför att den ansökta tillbyggnaden utgör en liten avvikelse enligt 9 kap. 31 b § PBL. Bygglov ska därför beviljas för åtgärden.

Takkupan

MW och EW har påtalat att takkupan på aktuellt enbostadshus strider mot gällande plan. Tillbyggnaden med en takkupa ingår dock inte i det bygglovsbeslut som domstolen har att pröva. Frågan om takkupans förenlighet med planen får därför behandlas inom ramen för nämndens tillsyn.

Domstolen finner således att det saknas skäl att göra annan bedömning än länsstyrelsen. Överklagandet ska därför avslås.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 9 maj 2017.

Ulf Klerfalk

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Ulf Klerfalk, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck (skiljaktig mening). Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

SKILJAKTIG MENING I MÅL P 61-17.

Undertecknad delar inte bedömningen att balkongen, som i sin helhet är placerad på prickad mark som inte får bebyggas, utgör en liten avvikelse förenlig med detaljplanens syfte i enlighet med 9 kap 31 b § plan- och bygglagen (2010:900).

I praxis har framhållits att vid bedömning av vad som utgör en liten avvikelse (eller mindre avvikelse) ska hänsyn tas till samtliga omständigheter i målet och inte bara till absoluta mått och tal (jfr bl.a. MÖD 2015:2 och RÅ 1990 ref. 53 II).

Den aktuella detaljplanen, föreskriver ett minsta byggnadsfritt avstånd till gatan (Slån bärgsgatan) på 7 meter. Detta gäller inte bara fastigheten XXX utan även övriga bostadstomter längs gatans båda sidor. Som framgår av nybyggnads-kartan tillhörande bygglov är det byggnadsfria avståndet respekterat vid tidigare lovprövningar och bidrar på så sätt till den gemensamma bebyggelsemiljön längs gatan. Den nu aktuella åtgärden kan på sikt få en prejudicerande verkan och påverka bebyggelsemiljön i närområdet för fler fastighetsägare än de som är att betrakta som sakägare och berörda i det aktuella lovärendet. En sådan förändring av bebyggelsemiljön bör i förekommande fall inte genomföras på annat sätt än genom en planändring där samtliga berörda ges möjlighet att lämna synpunkter och påverka beslutet.

Mot bakgrund av att åtgärden i sin helhet är belägen på prickad mark och med hänsyn till risken för följd effekter som berör fastighetsägare även utanför kretsen av sakägare (se bl.a. MÖD 10645-14 och MÖD 1271-15), så kan åtgärden inte betraktas som en liten avvikelse förenlig med planens syfte.

Martin Kvarnäck
tekniskt råd